

Manuscript II?

A reunion dinner - The survivors  
of (Kendall?) (tree?)  
(Airbus - passengers lost in desert)

1 Man - Gail crashes - A lawyer?  
Sleazy? Maynard? Peter Ceylan?  
Typ? or a Richardson

A murder - Here - on 1/8  
is a murder - on 1/8  
a victim -  
Don't know U.I.

End of Scale - In the prospectus  
Victim, and ??

(Really murders -)

Possibility of how a show who lived in party - water  
and "for Jodie"

The man is waiter - brings  
drink to guest - later enters  
as guest - with moustache.

P.T.O

JOHN CURRAN

# Crime în devenire

—○—  
Secrete din arhiva  
personală a Agathe Christie

Traducere din limba engleză  
CAROLINE GHETU



editura rao

*Cuprins*

Mulțumiri / 9
Prefață / 11
Introducere / 21
1 Regula lui Trei <sup>1</sup> / 31
2 Prima decadă 1920–1929 / 70
<i>Idei nefolosite I</i> / 123
3 Poveștile preferate ale Agathe Christie și „Bărbatul care știa“ / 128
4 A doua decadă 1930–1939 / 144
<i>Idei nefolosite II</i> / 189
5 „Cum l-am creat pe Hercule Poirot“ / 194
6 A treia decadă 1940–1949 / 202
<i>Idei nefolosite III</i> / 246
7 Miss Marple și „Cazul soției intendentului“ / 252
8 A patra decadă 1950–1959 / 279
<i>Idei nefolosite IV</i> / 340
9 Agatha Christie și otrava / 345
10 A cincea decadă 1960–1969 / 352
<i>Idei nefolosite V</i> / 385

---

<sup>1</sup> *Rule of Three*: este un principiu potrivit căruia lucrurile care vin în seturi de câte trei sunt mai amuzante, mai satisfăcătoare și mai eficiente. Are la bază dictonul latin „omne trium perfectum“ (adică tot ceea ce este în număr de trei e perfect, desăvârșit). Acest principiu este aplicat și de către unii autori în operele lor. (n.tr.)

11 Doamna întunecată... / 390

12 A șasea decadă 1970–1976 / 397

*Idei nefolosite VI* / 430

13 Listele de lecturi ale Agathe Christie / 435

Anexa 1: Cronologia operelor Agathe Christie / 447

Anexa 2: Opera Agathe Christie / 461

Indice / 471

## Mulțumiri

Deși doar numele meu apare pe pagina de titlu, există mulți alții care și-au adus o contribuție semnificativă la apariția *Crimelor în devenire*.

După cum se vede din dedicație, recunoștința mea față de Mathew Prichard și față de soția sa, Lucy, nu are margini. Fără contribuția lor, *Crimele în devenire* nu ar fi existat.

Fața de editorii mei, David Brawn și Steve Gove

Fratele și cumnata mea, Brendan și Virginia

Joseph și Francis, care m-au ajutat cu citirea manuscrisului

Patricia, Noel, Brian și Ann Donnelly, gazde prin excelență

Dr. Robin Brown, manager general la Greenway House, unde a început totul.

Dr. Robin Whelpton, pentru sfaturile sale referitoare la substanțe chimice

Elaine Wiltshire, pentru verificări

David, Daniel și Pavla de la Goldsboro Books

Le mulțumesc, de asemenea, lui Katie Lusty și bibliotecilor Torbay, lui Elizabeth Wilson de la arhiva HarperCollins, Moirei Reilly, lui Alice Moss și Laurei Mell, publiciști extraordinari, lui Tony Medawar, prietenul meu și admirator al lui Christie, și lui Euron Brown, Peter Coleman, Karl Pike, John Ryan, John Timon și Andy Trott.

Și dacă mai era nevoie de o dovadă privind fascinația universală și atemporală exercitată de Agatha Christie, aceasta ne-a fost oferită de entuziasmul general pe care l-a provocat apariția lucrării *Agatha Christie. Jurnalul secret*. De la publicarea cărții mele și până în prezent, am primit scrisori de la admiratori fervenți ai Agatheii Christie de pretutindeni: din Australia, Rusia, Croația, Brazilia, Argentina, Italia, precum și din Marea Britanie, Statele Unite și Irlanda. Am dat interviuri pentru reviste, radio și televiziune în Franța, Portugalia, Turcia, Statele Unite, Islanda, Finlanda, Spania, Brazilia, Marea Britanie și Irlanda. Am fost invitat la Tokyo, Helsinki, Istanbul și New York, și am participat la festivaluri literare în Marea Britanie și Irlanda, iar cartea mea a fost tradusă în 17 limbi, inclusiv în vietnameză și croată.

Cum spunea un anumit belgian, „Asta îți dă de gândit cu înversunare, nu-i așa...?”

## 1

*Regula lui Trei*

„Una dintre plăcerile de a scrie povești polițiste constă în faptul că ai la dispoziție mai multe tipuri din care îți poți alege: thrillerul lejer... romanul polițist complex ... și ceea ce eu aș numi povestirea polițistă animată de un fel de pasiune“...

## SOLUȚII DEZVĂLUITE

*Trenul de Paddington • Ucigașul ABC • După înmormântare • Întâlnire cu moartea • Cadavrul din bibliotecă • Cortina: Ultimul caz al lui Poirot • Moarte în nori • Moarte pe Nil • Răul sub soare • Noapte nesfârșită • Crăciunul lui Poirot • Conacul dintre dealuri • 13 la cină • Bărbatul în costum maro • „Omul din ceață“ • „Misterul din Market Basing“ • Cursa de șoareci • Crimă la vicariat • Triunghiul etern • Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd? • Crima din Orient Express • Misterioasa afacere de la Styles • O supradoză de moarte • Vinovat fără vină • Un buzunar plin cu secară • Ciamura scânteietoare • Cum bate valul • Locul întâlnirii: Bagdad • Jocuri de oglinzi • Tragedie în trei acte • „Alibiul indestructibil“<sup>1</sup>, „Martorul acuzării“.*

<sup>1</sup> „The Unbreakable Alibi“

„Cu siguranță că n-ai s-o lași pe Agatha Christie să te păcălească din nou. Ai spus «din nou», nu-i așa?” Asta scria în reclama de pe spatele multor cărți de început ale Reginei crimei, publicate în colecția Clubul Crimei. Prima carte din această colecție care a apărut cu logoul de acum celebru al pistolarului cu cagulă a fost *Ștreangul<sup>1</sup>* lui Philip MacDonald, în mai 1930. I-a urmat, în luna octombrie a aceluiași an, prima carte a Agathe Christie menționată de către Clubul Crimei: *Crimă la vicariat*. Până la acea dată editura lui Sir William Collins publicase deja, între 1926 și 1929, cinci titluri de ale Agathe Christie: *Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd?*, *Cei patru mari*, *Misterul Trenului Albastru*, *Misterul celor șapte cadrane* și *Parteneri contra crimei* – în lista ei generală de opere de ficțiune. Încă de la înființarea Clubului Crimei, Agatha Christie a fost un nume nelipsit de pe lista lui de publicații și în următorii cincizeci de ani ea avea să devină unul dintre cei mai prolifici scriitori – și de departe cea mai populară – ale căror opere au fost tipărite de către editura lui Collins. Relația Agathe Christie cu Clubul Crimei s-a prelungit pe toată durata activității sale scriitoricești, aproape toate cărțile ei purtând logoul pistolarului cu cagulă<sup>2</sup>.

După cum scria pe spatele suprapertei primei ediții a romanului *Crimă la vicariat*, „Clubul Crimei a fost întemeiat pentru ca toți cei pasionați de ficțiunea polițistă să fie consiliați, COMPLET GRATUIT, în legătură cu romanele polițiste cele mai valoroase, înainte ca acestea să vadă lumina tiparului”. În 1932, când apărea romanul *Pericol la End House*, Clubul Crimei se mândrea deja cu

<sup>1</sup> *The Noose*

<sup>2</sup> *Căinele morții* (Hound of Death) a fost publicat mai întâi de editura Odhams Press în 1933, iar Collins l-a reeditat în 1936 în colecția Clubul Crimei. În 1934 Collins i-a publicat Agathe Christie două culegeri de povestiri, *Misterul Listerdale* și *Parker Pyne investighează*, dar nu ca titluri ale Clubului Crimei, întrucât conținutul lor nu era consacrat exclusiv crimei. Din același motiv, nici *Problema în golful Pollensa* (1991), nici *Pe lumină* (While the Light Lasts) (1997) nu au apărut în colecția Clubul Crimei, deși tot HarperCollins (noua denumire a editurii lui Collins) le-a publicat. După anul 1994, Clubul Crimei a fost desființat. (n.a.)

## THE MURDER AT THE VICARAGE AGATHA CHRISTIE



Published for

**THE CRIME CLUB LTD.**

by

W. COLLINS SONS & CO LTD

LONDON

Aceasta este pagina de titlu a primei ediții a *Crimei la vicariat*, primul titlu al Agathe Christie din seria Clubul Crimei, din 13 octombrie 1930.

„peste 25 000 de membri. Lista cuprindea doctori, clerici, avocați, profesori universitari, funcționari de stat, oameni de afaceri, doi milionari, trei politicieni cu renume mondial, treizeci și doi de cavaleri, unsprezece mari vasali ai regatului, doi prinți cu sânge albastru și o prințesă“.

Reclama de pe supracoperta primei ediții a *Ucigașului ABC* (1936) precizează limpede care sunt obiectivele acestui club:

Clubul Crimei își propune să-i asigure aceluia vast segment al publicului britanic, care se delectează cu o poveste polițistă bună, o ofertă continuă de cărți de calitate superioară, scrise de cei mai talentați autori de ficțiune polițistă. O comisie formată din cinci experți selectează cărțile bune, le înlătură pe cele slabe, și garantează că fiecare carte publicată sub egida Clubului Crimei e un exemplu clar și interesant al acestui gen de literatură. Cărțile Clubului Crimei nu sunt simple thrillere. Ele tratează despre o crimă misterioasă și o anchetă onestă, cu o soluționare logică și plauzibilă. Membrii Clubului Crimei primesc la anumite intervale de timp buletine informative cu noutățile Clubului Crimei.

După cum sugerează formularea de mai sus, nu întâmplător anii 1930 au fost socotiți Epoca de Aur a ficțiunii polițiste. La vremea aceea, atât conceperea, cât și savurarea unei povești polițiste erau chestiuni deosebit de importante pentru autor, editor și cititor. Atât cititorul, cât și scriitorul luau în serios convențiile amănunțit elaborate din acest domeniu. Indignarea civilizată, pricinuită de romanul *Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd?*, publicat în 1926, arăta practic ce transgresare gravă a regulilor constituia atunci deznodământul lui. Pe de o parte, Agatha Christie respecta în multe privințe așa-zisele „reguli“, consolidând imaginea unui tip de ficțiune prudentă, plăcută și reconfortantă. Pe de altă parte, ea sfida însă în mod constant acele „reguli“: se amuza deformându-le, eludându-le și încălcându-le, și astfel submina așteptările cititorilor și criticilor săi. Era deopotrivă creatoare de tipar și cea care spărgea tiparul, și-i făcea o deosebită

plăcere să le spună fanilor ei: „Iată lectura reconfortantă la care va așteptați când luați cartea mea recentă. Totuși, din respect pentru inteligența voastră și pentru profesionalismul meu, eu intenționez să vă induc în eroare“.

Dar cum reușea ea să-și păcălească cititorii, fără să piardă admirația și fidelitatea lor? Cum izbutea să-i mențină într-o stare de cvasidenidență? Spre a înțelege cum i-a reușit această ispravă, e necesar să cercetăm îndeaproape „Regulile“.

## REGULILE FICȚIUNII POLIȚISTE –

POE, KNOX, VAN DINE

### Edgar Allan Poe: inventatorul povestirii polițiste

În aprilie 1841, periodicul american *Graham's Magazine* publica „Dubla crimă din strada Morgue“ a lui Edgar Allan Poe și introducea o nouă formă literară: povestirea polițistă. Laolaltă cu încă patru povestiri de-ale lui Poe, „Dubla crimă din strada Morgue“ stabilea regulile de bază nescrise, ce deosebesc ficțiunea polițistă de alte scrieri brodate pe marginea crimei, precum thrillerul, poveștile cu suspans și romanele de aventuri. Dintre numeroasele motive, introduse de Poe în aceste povestiri, menționăm:

- Detectivul amator, cu o minte scilpitoare
- Prietenul-narator, nu atât de inteligent ca detectivul
- Persoana suspectată pe nedrept
- Camera încuiată
- Soluționarea cea neașteptată a misterului
- „Detectivul de fotoliu“ și aplicarea raționamentului logic
- Interpretarea unui cod
- Pista de indicii false, lăsată de criminal

- Deconspirarea persoanei celei mai puțin suspectate
- Deducția psihologică
- Soluția cea mai evidentă

Inițiativele inovatoare ale lui Poe au fost exploatate de către generațiile ulterioare de autori de romane polițiste. Mulți dintre aceștia au introdus anumite variațiuni asupra regulilor respective sau le-au combinat între ele, dar niciunul nu l-a egalat pe Poe în stabilirea atâtor concepte influente. Când o privește pe Agatha Christie, după cum vom vedea în cele ce urmează, ea a exploatat la maximum acele reguli.

Cea dintâi și cea mai importantă dintre povestirile lui Poe, „Dubla crimă din strada Morgue“, încorporează primele cinci idei sus-menționate. Asasinarea unei mame și a fiicei sale într-o cameră încuiată pe dinăuntru este investigată de către cavalerul C. Auguste Dupin, care, prin deducție logică, ajunge la soluția cea mai neașteptată, dovedind pe această cale nevinovăția individului care fusese arestat. Povestea este narată de partenerul lui anonim.

Cu toate că Poe nu e menționat în *Autobiografia* ei printre autorii care au avut o înrâurire asupra sa, Agatha Christie a adoptat șablonul lui de crimă și anchetă, 75 de ani mai târziu, când s-a apucat să scrie *Misterioasa afacere de la Styles*.

### *Detectivul amator, cu o minte scîlțitoare*

Dacă prin „amator“ înțelegem o persoană neîncadrată în forțele de poliție oficiale, Hercule Poirot constituie un exemplu strălucit în acest sens. Plăsmuind-o și pe Miss Marple, Agatha Christie a devenit singurul autor de romane polițiste care a izbutit să inventeze două figuri celebre de detectivi. Deși nu la fel de bine cunoscute, și alte personaje de-ale Agathe Christie – Tommy și Tuppence, Parker Pyne, domnul Satterthwaite și domnul Quin – se înscriu în această categorie.

### *Prietenul-narator, nu atât de inteligent ca detectivul*

Primul cronicar al lui Poirot, căpitanul Arthur Hastings, și-a făcut apariția în nouă romane (dacă punem la socoteală și romanul *Cei patru mari*, editat în 1927 și structurat în mai multe episoade) și 26 de povestiri. După *Martorul mut* din 1937, Agatha Christie s-a lipsit de serviciile lui, dar i-a îngăduit un cântec de lebadă nostalgic în *Cortina: Ultimul caz al lui Poirot*, care a văzut lumina tiparului în 1975. Ea a mai experimentat însă și cu alți naratori, adeseori cu rezultate dramatice, în romanele: *Bărbatul în costum maro*, *Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd?* și *Noapte nefârșită*. E posibil ca decizia de a-l trimite pe Hastings în Argentina să aibă mai puțin de-a face cu capacitatea lui intelectuală decât cu faptul că o incomoda, impunându-i anumite restricții: în calitatea sa de narator, Hastings trebuia să fie prezent la toate evenimentele relatate. Putem depista semne ale acestei stânjeneli crescânde atât în romanul *Martorul mut*, la începutul cărții Agatha Christie utilizează narațiunea la persoana a treia, cât și în romanul *Ucigașul ABC* – publicat cu un an înainte de surghiunirea lui Hastings – în care autoarea intercalează scene narate la persoana a treia. Miss Marple nu are un însoțitor constant, de tipul lui Hastings.

### *Persoana suspectată pe nedrept*

Acest motiv se află la baza unora dintre cărțile cele mai bune ale Agathe Christie. Dintre acestea menționăm romanele *Cei cinci purceluși*, *Chiparosul trist*, *Doamna McGinty a murit*, *Vinovat fără vină* și povestirea „Martorul acuzării“. Când începe acțiunea romanului, persoana suspectată pe nedrept poate fi încă în curs de judecare, ca, de pildă, în *Chiparosul trist*, sau osândită, ca în *Doamna McGinty a murit*. În cazuri mai extreme – *Cei cinci purceluși*, *Vinovat fără vină* – persoanele respective au plătit deja cu viața, deși în ambele cazuri starea precară a sănătății le-a pricinuit moartea și astfel nu au mai apucat să fie spânzurați. Și cum Agatha Christie nu se dezmințea

niciodată, a introdus o variațiune și pe această temă în „Martorul acuzării“, unde suspectul reabilitat se dovedește, în cele din urmă, a fi vinovat.

### Camera încuiată

Fascinația pe care o exercită *motivul camerei încuiate* rezidă în aparenta imposibilitate a săvârșirii unei crime. Detectivul – și cititorul – trebuie să afle nu numai „cine“ este criminalul, ci și „cum“ a procedat. Crima poate fi comisă fie într-o încăpere cu toate geamurile și ușile încuiate pe dinăuntru – ceea ce face ca fuga asasinului să pară cu neputință, fie într-o cameră care e supravegheată încontinuu, sau cadavrul poate fi descoperit într-o grădină cu zăpadă virgină ori pe o plajă fără urme de pași. Cu toate că acesta nu era unul dintre motivele ei literare preferate, Agatha Christie l-a utilizat de câteva ori, dar de fiecare dată – în romanele *Crima din Mesopotamia* și *Crăciunul lui Poirot* și în povestirile „Oglinda mortului“ și „Visul“<sup>1</sup> – *motivul camerei încuiate* a constituit doar un aspect al poveștii și nu miezul ei.

### Soluționarea cea neașteptată a misterului

Soluționarea cea neprevăzută a misterului a fost un leitmotiv peren în opera Agathe Christie, iar romanele *Crima din Orient Express*, *Noapte nesfârșită* și *Zece negri mititei*, precum și nuvela „Martorul acuzării“ o ilustrează în mod dramatic. Simpla împrevizibilitate nu e însă o condiție suficientă. E necesar ca autorul să joace cinstit, adică să-l pregătească pe cititor pentru dezvăluirea finală, oferindu-i indicii pertinente. De exemplu, inculparea vărului din Australia al menajerei, care e imobilizat într-un scaun cu roțile și de care cititorul n-a auzit nimic până atunci ar fi o soluție surprinzătoare, dar nu e corect ca autorul să recurgă la astfel de subterfugii. În cele ce urmează vom aborda și chestiunea criminalului care pare a fi în afara oricărei suspiciuni.

<sup>1</sup> „The Dream“

### „Detectivul de fotoliu“ și aplicarea raționamentului logic

Povestirea lui Poe „Misterul lui Marie Rogêt“ (1842) este un exemplu de ficțiune bazată pe fapte reale și de „anchetă de fotoliu“ – un exercițiu în folosirea raționamentului logic. Deși acțiunea se desfășoară la Paris, „Misterul lui Marie Rogêt“ constă practic în relatarea, completată cu articole de ziar, a unei crime ce s-a petrecut la New York cu câțiva ani înainte și a cărei victimă a fost Mary Cecilia Rogers. Dupin caută să dezlege misterul, fără să se deplaseze la locul crimei pentru a investiga. Se bizuie, așadar, în mod exclusiv, pe examinarea atentă a reportajelor din gazete, referitoare la incidentul respectiv. Echivalentul cel mai clar al acestei povestiri îl găsim la Agatha Christie în *13 probleme*, colecția Miss Marple. În povestirile cu pricina, un grup de oameni se întrunește în mod regulat pentru a dezlega o serie de mistere implicând crime, jafuri, falsuri și contrabandă. Miss Marple rezolvă până și crimele din *Oglinda spartă*, bazându-se exclusiv pe observarea oamenilor, și nu vizitează locul crimei decât spre sfârșitul cărții. O provocare similară acceptă ea și în *Trenul de Paddington*, când Lucy Eylesbarrow îi ține loc de ochi și de urechi. Hercule Poirot, la rândul său, dezlegeă „Misterul de la cabana de vânătoare“ din *Poirot investighează*, fără a-și părăsi patul de suferință, iar în *Cesurile* își face apariția doar așa, de formă, întrucât concluziile și le întemeiază pe rapoartele lui Colin Lamb. Agatha Christie a aplicat raționamentul logic îndeosebi în romanele concepute în perioada cea mai prolifică și creativă din cariera ei (cu aproximație între 1930 și 1950). De la mijlocul anilor 1950 încolo, Agatha Christie scrie mai puține romane polițiste formale: în romanele *Destinație necunoscută*, *Pisica printre porumbei*, *Calul bălan* și *Noapte nesfârșită* constatăm o „flexibilizare a formei“. Totuși, până în anul 1964, când publică *Misterul din Caraibe*, ea continuă să-și provoace cititorii să interpreteze un indiciu ostentativ și frapant.

„Cărăbușul de aur“ al lui Poe, în care Dupin nu figurează, a văzut lumina tiparului în 1843 și poate fi socotit drept cel mai nesemnificativ aport al său la literatura polițistă. Implică decodificarea unui cifru în efortul de a găsi o comoară. O variațiune pe această temă descoperim în povestirile Agathe Christie „Cazul testamentului dispărut“ și „O glumă ciudată“, ambele presupunând tâlcuirea ultimei dorințe, cu caracter criptic, a unei persoane decedate. Deși conceptul de cod reprezenta doar o parte neglijabilă din producția literară a Agathe Christie, ea alcătuiește subiectul povestirii „Cei patru suspecți“ din *13 probleme*. Într-un cadru mai larg, interpretarea codului poate fi văzută ca piatra unghiulară a romanului, în *Ucișorul ABC*, de exemplu; și este punctul de plecare al ultimului roman al Agathe Christie, *Secretul casei dintre lauri*.

#### *Pista de indicii false, lăsată de criminal*

Povestirea „Tu ești omul“, publicată în 1844, nu e așa de cunoscută ca alte scrieri ale lui Poe, dar cuprinde cel puțin două concepte influente: pista de indicii false și demascarea suspectului celui mai neverosimil. Ideea criminalului care lasă în urma lui o serie de dovezi contrafăcute e o temă minoră în multe romane ale Agathe Christie, însă în *Ucișorul ABC* și în *E ușor să ucizi ea* constituie un mecanism major al intrigii, iar în *Către zero* e purtată pe noi culmi de triplu bluf ingenios.

#### *Deconspirarea suspectului celui mai improbabil*

Ca și echivalentul ei de mai sus – soluționarea cea neașteptată a misterului, demascarea suspectului celui mai improbabil a fost o temă recurentă de-a lungul întregii cariere a Agathe Christie. Ea apare, sub forma sa cea mai uluitoare, în romanele: *Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd?*, *Crăciunul lui Poirot*, *Casa strămbă* și *Cortina: Ultimul caz al*

lui Poirot. Dublul bluf – o trăsătură constantă în producția literară a Agathe Christie, începând chiar cu primul ei roman – se înscrie, de asemenea, în această categorie.

#### *Deducția psihologică*

„Scrisoarea furată“ a lui Poe a deschis calea deducției psihologice și a inaugurat soluția „evidentă“. În acest tip de povestire, deducțiile se bazează deopotrivă pe cunoașterea sufletului uman și pe interpretarea probelor fizice. În „Scrisoarea furată“, analiza psihologică pe care Dupin i-o face suspectului îi permite să deducă unde se află epistola care dă și titlul povestirii. Din prefața romanului Agathe Christie *Cu cărțile pe masă* reiese că, în cartea respectivă, deducțiile vor fi doar de ordin psihologic, întrucât, în afara foilor cu scorul partidei de bridge, nu există alte probe fizice care să ajute ancheta. Și în romanul *Întâlnire cu moartea*, a cărui acțiune se desfășoară în îndepărtata Petra, Poirot e nevoit să se bizuie exclusiv pe abordarea psihologică. *Cei cinci purluși* și *Conacul dintre dealuri* au un conținut psihologic și emoțional similar, deși niciunul din aceste romane nu duce lipsă de probe fizice.

#### *Soluția cea mai evidentă*

„Soluția evidentă“ a lui Poe, „ascunsă“ în văzul tuturor (ca, de exemplu, hârtia ascunsă într-o tăviță de birou) e adoptată, deși nu ca soluție, și de către Agatha Christie în „Leul din Nemea“, prima dintre *Muncile lui Hercule*. Soluționarea cazurilor din *Crimă la vicariat*, *Moarte pe Nil*, *Răul sub soare* și *Conacul dintre dealuri*, de pildă, îi incriminează, de asemenea, pe vinovații cei mai evidenți, în ciuda faptului că inițial aceștia fuseseră eliminați din cercul suspectilor și, în consecință, atât detectivul, cât și cititorul făcuseră abstracție de ei. În legătură cu asta, Agatha Christie scria în *Autobiografia sa*: „Ceea ce contează pentru ca un roman polițist să fie bun este ca ucișorul să fie evident, dar totodată, dintr-un motiv sau altul, să ai